

BÀI KIỂM TRA CHƯƠNG VII

(Thời gian làm bài 1 tiết)

I – Khoanh tròn chữ cái đứng trước câu trả lời đúng

1. Tính chất nào dưới đây *không liên quan* đến chất rắn kết tinh ?
  - A. Có nhiệt độ nóng chảy xác định.
  - B. Có tính dị hướng hoặc đẳng hướng.
  - C. Có cấu trúc mạng tinh thể.
  - D. Không có nhiệt độ nóng chảy xác định.
2. Một thước thép ở 10°C có độ dài là 1 000 mm. Hệ số nở dài của thép là $12.10^{-6} \text{ K}^{-1}$. Khi nhiệt độ tăng đến 40°C , thước thép này dài thêm bao nhiêu ?

A. 2,5 mm ;   B. 0,36 mm ;   C. 0,24 mm ;   D. 4,2 mm.
3. Mức chất lỏng trong ống mao dẫn so với bề mặt chất lỏng bên ngoài ống phụ thuộc những yếu tố nào ?
  - A. Đường kính trong của ống, tính chất của chất lỏng.
  - B. Đường kính trong của ống và tính chất của thành ống.
  - C. Tính chất của chất lỏng và của thành ống.
  - D. Đường kính trong của ống, tính chất của chất lỏng và của thành ống.
4. Nhiệt nóng chảy riêng của đồng là $1,8.10^5 \text{ J/kg}$. Nói như thế có nghĩa là gì ? Câu giải thích nào dưới đây là đúng ?
  - A. Có nghĩa là cần cung cấp nhiệt lượng $1,8.10^5 \text{ J}$ cho khối đồng trong quá trình hoá lỏng ở nhiệt độ bất kì nào.
  - B. Có nghĩa là cần cung cấp nhiệt lượng $1,8.10^5 \text{ J}$ cho mỗi kilôgam đồng trong quá trình hoá lỏng ở nhiệt độ nóng chảy của nó.
  - C. Có nghĩa là cần cung cấp nhiệt lượng $1,8.10^5 \text{ J}$ cho một khối đồng khi hoá lỏng hoàn toàn ở nhiệt độ nóng chảy của nó.
  - D. Có nghĩa là mỗi kilôgam đồng toả ra nhiệt lượng $1,8.10^5 \text{ J}$ khi hoá lỏng hoàn toàn ở nhiệt độ bất kì.
5. Trong bảng thống kê về độ ẩm không khí dưới đây, giá trị của độ ẩm tuyệt đối a ở 20°C , 25°C , 30°C đã được ghi theo đúng trật tự, nhưng giá trị của độ ẩm cực đại A bị ghi lẫn lộn nên đã tính nhầm độ ẩm tỉ đối f . Hãy sắp xếp lại các giá trị độ ẩm cực đại A theo đúng trật tự của chúng và tính độ ẩm tỉ đối f tương ứng.

$t (^{\circ}\text{C})$	$a (\text{g/m}^3)$	$A (\text{g/m}^3)$	$f (\%)$
20	14,70	30,29	48,53
25	15,50	17,30	89,02
30	16,20	23,00	57,39

- A. Độ ẩm cực đại A (g/m^3) : 30,29 ; 23,00 ; 17,30
Độ ẩm tỉ đối f (%) : 48,53 ; 89,60 ; 93,64
- B. Độ ẩm cực đại A (g/m^3) : 17,30 ; 30,29 ; 23,00
Độ ẩm tỉ đối f (%) : 84,97 ; 51,17 ; 70,43
- C. Độ ẩm cực đại A (g/m^3) : 17,30 ; 23,00 ; 30,29.
Độ ẩm tỉ đối f (%) : 84,97 ; 67,39 ; 53,48
- D. Độ ẩm cực đại A (g/m^3) : 23,00 ; 17,30 ; 30,29
Độ ẩm tỉ đối f (%) : 63,91 ; 89,56 ; 53,48

II – Ghép phần 1, 2, 3,... ở cột bên trái với phần a, b, c,... ở cột bên phải để được một câu đúng

1. Tính dị hướng là đặc tính riêng của	a) khối lượng của phần chất lỏng đã biến thành khí (hơi).
2. Độ biến dạng tỉ đối của vật rắn tỉ lệ với	b) độ ẩm tuyệt đối và độ ẩm cực đại của không khí ở cùng nhiệt độ.
3. Độ nở dài của thanh rắn tỉ lệ với	c) chất rắn đơn tinh thể.
4. Độ nở khối của vật rắn tỉ lệ với	d) độ dài của đoạn đường đó.
5. Lực căng bề mặt của chất lỏng tác dụng lên một đoạn đường nhỏ bất kì trên bề mặt chất lỏng tỉ lệ với	e) thể tích ban đầu của vật rắn và độ tăng nhiệt độ.
6. Nếu thành ống mao dẫn bị dính ướt thì mặt thoáng chất lỏng trong ống có dạng	g) mặt khum lõm và mức nước trong ống dâng cao hơn so với bề mặt chất lỏng bên ngoài ống.
7. Quá trình chuyển từ thể rắn sang thể lỏng của các chất gọi là	h) sự sôi.
8. Quá trình chuyển từ thể lỏng sang thể khí (hơi) xảy ra cả ở trong và trên bề mặt chất lỏng gọi là	i) độ dài ban đầu của thanh rắn và độ tăng nhiệt độ.
9. Nhiệt hoá hơi của chất lỏng ở nhiệt độ sôi của nó tỉ lệ với	k) sự nóng chảy.
10. Độ ẩm tỉ đối của không khí là đại lượng đo bằng tỉ số phần trăm của	l) ứng suất tác dụng vào vật đó.

III – Bài tập

1. Kết quả của phép đo độ dài l_0 của thanh thép ở 0°C và độ nở dài Δl ứng với độ tăng nhiệt độ Δt của nó (tính từ 0°C đến $t^\circ\text{C}$) được ghi trong bảng số liệu dưới đây :

Độ dài thanh đồng ở 0°C : $l_0 = 500$ mm					
Δt ($^\circ\text{C}$)	Δl (mm)	$\frac{\Delta l}{l_0}$	Δt ($^\circ\text{C}$)	Δl (mm)	$\frac{\Delta l}{l_0}$
0	0,00	.	60	0,36	.
20	0,12	.	80	0,48	.
40	0,24	.	100	0,80	.

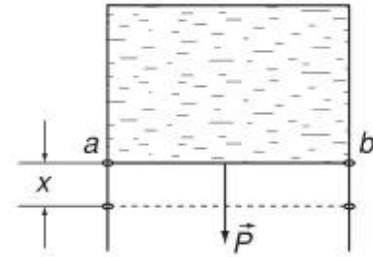
a) Tính độ dẫn dài tỉ đối $\frac{\Delta l}{l_0}$ của thanh thép ở nhiệt độ t tương ứng trong bảng trên.

b) Vẽ đồ thị biểu diễn sự phụ thuộc của $\frac{\Delta l}{l_0}$ theo độ tăng nhiệt độ Δt của thanh

thép để suy ra công thức nở dài $\frac{\Delta l}{l_0} = \alpha \Delta t$.

c) Xác định hệ số nở dài α của thanh thép.

2. Một màng xà phòng được căng trên mặt khung dây thép hình chữ nhật treo thẳng đứng, đoạn dây thép ab dài 60 mm có thể trượt dễ dàng trên khung dây thép (Hình 1).

Hình 1

Khối lượng riêng của thép là $7\,800\text{ kg/m}^3$. Hệ số căng bề mặt của nước xà phòng là $0,040\text{ N/m}$.

a) Tính lực căng bề mặt của nước xà phòng tác dụng lên đoạn dây thép ab .

b) Tính đường kính của đoạn dây thép ab để nó nằm cân bằng. Bỏ qua ma sát.

Lấy $g = 9,8\text{ m/s}^2$.

ĐÁP ÁN VÀ BIỂU ĐIỂM

Đáp án

I - 1 : D ; 2 : B ; 3 : D ; 4 : B ; 5 : C.

II - 1 - c ; 2 - l ; 3 - i ; 4 - e ; 5 - d ; 6 - g ; 7 - k ; 8 - h ; 9 - a ; 10 - b.

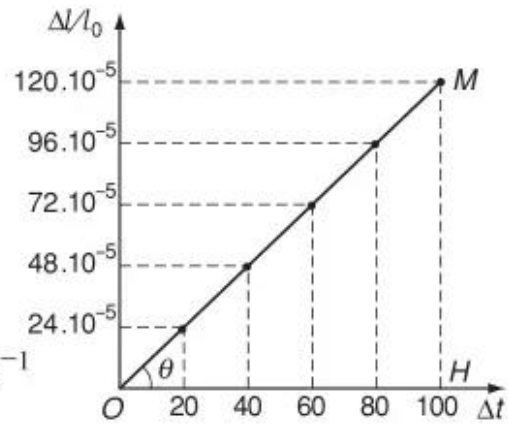
III - 1. a) Tính độ nở dài tỉ đối của thanh thép ở nhiệt độ $t^\circ\text{C}$:

Độ dài thanh đồng ở 0°C : $l_0 = 500\text{ mm}$					
Δt ($^\circ\text{C}$)	Δl (mm)	$\frac{\Delta l}{l_0}$	Δt ($^\circ\text{C}$)	Δl (mm)	$\frac{\Delta l}{l_0}$
0	0,00	0	60	0,36	$72 \cdot 10^{-5}$
20	0,12	$24 \cdot 10^{-5}$	80	0,48	$96 \cdot 10^{-5}$
40	0,24	$48 \cdot 10^{-5}$	100	0,60	$120 \cdot 10^{-5}$

b) Vẽ đồ thị (với tỉ lệ to hơn nửa trang giấy khổ A4) biểu diễn sự phụ thuộc của độ nở dài tỉ đối $\frac{\Delta l}{l_0}$ của thanh thép theo độ tăng nhiệt độ Δt .

c) Tính hệ số nở dài theo đồ thị :

$$\alpha = \tan \theta = \frac{MH}{OH} = \frac{120 \cdot 10^{-5}}{100} = 12 \cdot 10^{-6} \text{K}^{-1}$$

Hình 2

2. a) Màng xà phòng có hai mặt (mặt trước và mặt sau), nên lực căng bề mặt của nước xà phòng tác dụng lên đoạn dây ab có độ dài l tính bằng :

$$F_c = 2\sigma l$$

Thay số : $F_c = 2 \cdot 0,040 \cdot 60 \cdot 10^{-3} = 4,8 \cdot 10^{-3} \text{N}$.

b) Đoạn dây thép ab nằm cân bằng khi lực căng bề mặt của nước xà phòng tác dụng lên đoạn dây này có độ lớn đúng bằng trọng lượng P của đoạn dây đó :

$$P = F_c$$

Trọng lượng P của đoạn dây thép ab được xác định theo công thức :

$$P = mg = \rho Vg = \rho \frac{\pi d^2}{4} lg$$

với ρ là khối lượng riêng của thép, V và d là thể tích và đường kính của đoạn dây thép ab . Như vậy đường kính của đoạn dây thép ab bằng :

$$d = \sqrt{\frac{8\sigma}{\pi\rho g}}$$

Thay số : $d = \sqrt{\frac{8 \cdot 0,040}{3,14 \cdot 7800 \cdot 9,8}} \approx 1,15 \text{mm}$.

Biểu điểm

I - 1 : 0,25 điểm ; 2 : 0,5 điểm ; 3 : 0,5 điểm ; 4 : 0,25 điểm ; 5 : 1 điểm.

II - 0,25/câu $\times$ 10 câu = 2,5 điểm.

III - 1 : 3,0 điểm (0,5 điểm + 1,5 điểm + 1 điểm).

2 : 2,0 điểm (0,5 điểm + 1,5 điểm).